

බුද්ධදාස හේවගේ සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂය

“ඔවුන්ට යමක් කළ හැකි වන්නේ තමන්ට යමක් කළ හැකි යැයි ඔවුන් සිතන නිසාය.”

ලතින් මහා කවි වර්ජල් (ක්‍රිස්තු පූර්ව 719)

සිරිලක ප්‍රචාරණ තාක්ෂණය, ජගත් මට්ටමේ පවතී. අපගේ දැන්වීම් ක්ෂේත්‍රයේ උසස් නිර්මාණ, ලෝක අවධානයට විශිෂ්ට ලෙස භාජන වන්නේය. මේ දේශයේ ප්‍රවර්ධන ව්‍යාපාර, අලෙවි කිරීමේ තන්ත්‍ර, දියුණු රටවල අවධානය දිනා ගනී. කලාත්මක බවින් නොඅඩු, වමන්කාර රසය සපිරි ශෛලියකින් පුද්ගලයන්, ආයතන, සේවා සහ පාරිභෝගික භාණ්ඩ ජනතාවට පිරිනමන්නට මේ රටේ ඒ ආකාරයේ කාර්ය රටා භාර පුද්ගලයෝත්, සංස්ථාත් ඉතා යහපත් ලෙස හැඩ ගැසී සිටිති.

අපගේ ජන මාධ්‍යයන්හි ආත්මයන්, එවැනිමය. අද මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍යයන්, ඉතා විචිත්‍රාකාරයෙන් නොයෙක් සිද්ධි, පුද්ගලයන්, භාණ්ඩ හා සේවා අති ජනකාන්ත ක්‍රියාවලියකින් ඉස්මතුකොට දක්වති.

එහෙත් මෑතකදී දැවැන්ත සංස්කෘතික ප්‍රයත්නයක යෙදෙමින්, මේ දේශයේ භාෂා ව්‍යවහාර සම්ප්‍රදායට සිතිය නොහෙන තරම් ප්‍රබල මෙහෙයක් ඉටු කළ අප්‍රතිහත ධෛර්යකින් හෙබි අපූරු පුද්ගලයෙකු විසින් කරන ලද වීර ක්‍රියාවක් මේ රටේ බොහෝ දෙනෙකුට තවමත් දැනී නැත.

එවැනි පසුබිමක අපගේ දේශයට පෘථුල වශයෙන් අර්ථවත් මෙහෙයක් සැලසෙන ප්‍රශස්ත ක්‍රියාවක් ගැන යන්තමින් හෝ සඳහන් කෙරෙන වේදිකාවක් නොතිබීම මැදහත් කාගේත් සිත් පාරන සිද්ධියකි. මේ ලිපියේ තේමා වන්නේ ඉතා අර්ථවත් ලෙස ජනතාවට සෙත සලසන ලෝකයාට මති මාත්‍රවූ හෝ හානියක් සිදු නොවන මිනිස් ජීවිතය අලංකාර කිරීම සඳහාම යොමු වූ උසස් කෘතියකි. ඒ කෘතිය නම් තනි පුද්ගලයෙකු විසින් අනන්ත දුක් කම් කටොලු කන්දරාවක් මැද්දේ, ඒවා නිසා සිය අවල අභිප්‍රාය යන්තමින් හෝ වෙනස් නොකොට තනා ලූ සියලු ශාස්ත්‍රීය ලක්ෂණයන්ගෙන් හෙබි දැවැන්ත “සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂයකි.” මේ කෘතිය නම් කෙරෙන්නේ, “බුද්ධදාස හේවගේ සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂය” වශයෙනි.

මෙසේ එහි අන්තර්ගත අංශයන්හි පද සංඛ්‍යාව දක්වාලීම මගින් මේ කෘතිය කොයි තරම් ප්‍රබල ශාස්ත්‍රීය ව්‍යායාමයක් දැයි හරි හැටි දැන ගත නොහෙන්නේය. කුමන ආකාරයේ හෝ වචන සමූහයකින් පිටු පිරවීමත්, අනික් අතට, කෘතියේ තේමාවට අදාළ සාරගර්භ, ද්විභාෂාත්මක පද මාලා පර්යේෂණාත්මකව පෙළ ගස්වමින් ඉදිරිපත් කිරීමත් යන ව්‍යායාම දෙක එකිනෙකට බොහෝ සේ වෙනස්ය.

ශබ්ද කෝෂයක් තනාලීම, කවර ආකාරයකින් සැලකුවද ඉතා බැරැරුම් ශාස්ත්‍රීය ව්‍යාපාරයකි. ඉංග්‍රීසි - සිංහල ශබ්දකෝෂයක් සාමාන්‍යයෙන් සෘජු ක්‍රියාදාමයකැයි නිගමනය කළ හැකි වේ. එහිදී ප්‍රස්තුත පදයේ උච්චාරණය, එහි විවිධ යෙදුම් විධි ආදිය ද, ග්‍රාහකයාගේ පහසුව සඳහා සම්පාදනය කරන්නට සිදුවේ. ඒ නිසා එවැන්තකුත් ප්‍රබල වගකීමකි.

අද ශ්‍රී ලංකාවේ සහ බැහැරි දේශවලත් බහුලව පරිශීලනය කෙරෙන මහාචාර්ය ජී. පී. මලලසේකර විද්වතාණන්ගේ “ඉංග්‍රීසි - සිංහල ශබ්දකෝෂය” ප්‍රශස්ත මානව මෙහෙයක් වශයෙන් නිරන්තර ඇගයීම් ලබන්නේය.

ඒ සම්භාව්‍ය ශබ්ද කෝෂයට හා එවැනි කෘති බොහෝමයකටත් වඩා වෙනස් ආකාරයක “ශබ්ද කෝෂයක්” අපගේ මේ ලිපියෙහි ප්‍රශස්ත ප්‍රස්තුතය වන්නේය.

එය සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂයකි. සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරයට අයත් වන වචන සංඛ්‍යාව කොපමණ දැයි මේ වන තෙක් රජය විසින් හෝ කවර විද්වතෙකු විසින් හෝ කිසියම් ආයතනයක් මගින් හෝ විද්‍යාත්මක ලෙස ගණන් බලා නැත.

ඒ නිසා, මේ ප්‍රස්තුත “සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂය” නියත වශයෙන්ම මහා පුරෝගාමී ශාස්ත්‍රීය මෙහෙයකි.

මේ දේශයේ බහුතරයක් සිංහල භාෂාව පෙරදැරි කොටගෙන ශාස්ත්‍රීය කටයුතු කරති. සාමාන්‍ය ජනතාව අතුරින් බොහෝ දෙනා විසින් ද සිය ජීවන කාර්යයන්හි වැඩි වශයෙන් භාවිත කරන්නේ සිංහලයි.

එහෙත් නව සාමාජික ප්‍රවණතාව හේතු කොටගෙන මේ රටේ බොහෝ දෙනාට අද තමන් දන්නා සිංහලයට ගැළපෙන ඉංග්‍රීසි යෙදුම් ඉගෙන ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වී තිබේ. ඒ සඳහා ලැබෙන අවස්ථා සහ ශාස්ත්‍රීය සහාය අතිශය සීමිතය. බුද්ධදාස හේවගේ සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂය ඒ සංස්කෘතික, සාහිත්‍යය හා සාමාජික “නිඩස” ඉතා වගකීමෙන් යුක්තව, පුරවන විද්වත් සහායකයෙකි.

මේ ප්‍රශස්ත කෘතියේ අරමුණ වන්නේ දන්නා සිංහල යෙදුමකට ඉතා හොඳින් ගැළපෙන ඉංග්‍රීසි ව්‍යවහාරය හෝ ව්‍යවහාර සම්පාදනය කිරීමයි.

ඒ මුල් සිංහල පදයට හෝ පද මාලාවට අදාළ ඉංග්‍රීසි යෙදුම් එහි දැක්වේ. ඉංග්‍රීසි යෙදුම්වල වර්ණ වින්‍යාසය, උච්චාරණය ආදී දේවල්ද, ඒ ශබ්ද කෝෂයේ සඳහන් වන්නේය.

එක් එක් සිංහල යෙදුම සොයාගෙන එයට හැමතින්ම සරිලන ඉංග්‍රීසි ව්‍යවහාරය (ව්‍යවහාර) ගලපා සියලු අවශ්‍ය දේ ක්‍රමවත්ව සකසා ඒ සියල්ල මහා ග්‍රන්ථයකට ආරූඪ කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තනි පුද්ගලයෙකු විසින් ඉටු කෙරෙනාතාක් එය ගැමි වහරට අනුව “විශ්ව කර්ම” ක්‍රියාවකි. ඒ “විශ්ව කර්ම” ශාස්ත්‍රීය මෙහෙවර සාර්ථක ලෙස සම්පූර්ණ කළ බුද්ධදාස හේවගේ භාෂාකාමියා මේ ප්‍රශස්ත ද්විභාෂාත්මක ශබ්ද කෝෂය ජන අතට පත් කරන්නට පුරා විසි වසරක් “දුෂ්කර ක්‍රියාවේ” යෙදුණේය. “දුෂ්කර ක්‍රියාව” යන ප්‍රකාශය මෙහිදී භාවිත කෙරෙන්නේ හුදෙක් මතුපිටින් කෙරෙන ශාස්ත්‍රයක් වශයෙන් නොවේ. එය වචනාර්ථයෙන්ම සත්‍යවශයෙන්ම “දුෂ්කර ක්‍රියාවක්” වූයේමය.

මේ සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂය අතට ගෙන පිටු පෙරළා බලන අයෙකුට වුවද මේ කෘතිය මෙසේ හුදෙකලා පුද්ගලයාගේ ධෛර්යයෙන් පහළ වූ ආකාරය ගැන ඉමහත් විස්මයක් දැනෙන්නේය.

මේ ශබ්ද කෝෂයේ අන්තර්ගත සිංහල යෙදුම් පවා සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයෙන් ඇතට යන්නේය. ඒවායේ ඉංග්‍රීසි අරුත් ගැන නොසිතා මෙහි අන්තර්ගත ඇතැම් සිංහල පද හා යෙදුම් කෙරේ සිත් යොමු කළ ද පාඨකයා හාෂා අධ්‍යයනයක් ලබන්නේය.

මෙහි නාම පද අංශයෙහි ආහාර යන ප්‍රධාන පදය ආශ්‍රිතව වචන හා යෙදුම් පනහක් ඇත්තේය. ඒ සිංහල ව්‍යවහාරවලට ගැළපෙන ඉංග්‍රීසි යෙදුම් ද දැඩි ප්‍රයත්නයකින් එහි සංග්‍රහ වේ. සිංහලයෙහි “ආහාර විෂවීම” යන ව්‍යවහාරය උදෙසා මෙහි යෙදී ඇති ඉංග්‍රීසි පදය Botulism (බොටියුලිසම්) යන්නය. මේ ශබ්ද කෝෂ සම්පාදකයා ආහාර විෂවීම සහ අරුත දෙන සාමාන්‍ය ඉංග්‍රීසි යෙදුම වන Food Poisoning යන යෙදුමටත් එහාගොස් මුල් පදයට ඉතාම කිට්ටු අර්ථ ස්වරූපය දෙන ඉංග්‍රීසි පදයට පාඨකයා යොමු කරන්නේය.

මෙය නිදර්ශනයක් වශයෙන් මෙහිලා ගෙන හැර පෑයේ ශබ්ද කෝෂ කාරක බුද්ධිදාස හේවගේ පර්යේෂණකයාගේ අත්‍යන්ත කැපවීම අගය කිරීමක් වශයෙනි.

මෙසේ ඔහු එක වචනයක් කෙරේ, සිය පර්යේෂණය මෙතරම් ගැඹුරට යොමු කළේ නම්, මේ මහා “වාග් සම්ප්‍රදාය” සකස් කරන්නට මේ තනි පුද්ගලයා කොයි තරම් වෙහෙසක්, මහන්සියක්, ආධ්‍යාත්මික කැපවීමක්, කාල වේලාවක් වැය කරන්නට ඇද්දැයි මෙවැනි ආදර්ශමත් මානව ව්‍යායාම ගැන සංවේදී වන යහපත් ජනතාවට නිතැතින්ම අවබෝධ වනු ඇත.

මෙවැනි භාර දූර යෝධ කාර්යයක් අනිවාර්යයෙන්ම ධන ආයෝජනය පදනම් කොටගෙන පවත්නේය.

මේ ඒක පුද්ගල සිංහල - ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂ කාරක සඳ් පුරුෂයා ජන මෙහෙය පිළිබඳ සිය සිහින සැබෑකොට ගනිමින්, මෙවැනි අසාමාන්‍ය නිධානයක් ජනතා අතට පත් කරන්නට කොපමණ ආර්ථික දුෂ්කරතා විදින්නට ඇද්දැයි කවර කෙනෙකුට හෝ සිතා ගත හැකිය.

රජය හෝ පුරවැසි බොහෝ අය හෝ මේ දැවැන්ත කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය ධන ආයෝජනයේදී ඔහුට පිහිටවූහයි සිතා ගත නොහේ. ඒ නිසා මේ විශිෂ්ට හාෂා වීරයාගේ කෘතිය පාසල්, පිරිවෙත්, විද්‍යා ආයතන, විශ්වවිද්‍යාල පද්ධති ආදී තැන් විසින් නොපමාව මිලදීගෙන අනුග්‍රහය දැක් වුවහොත් එය අපේ යහපත් දිවියෙන් ආධ්‍යාත්මික පක්ෂය පර්යේෂණය කිරීමක් වන්නේමය.

**කලා කීර්ති ආචාර්ය
එඩ්වින් ආරියදාස**

ලංකාදීප 2017 නොවැම්බර් මස 28 වැනිදා අභ්‍යරුවාදා